

Romistické utopie

Diskuze v klubu Utopia (Bělehradská 45, metro I.P.Pavlova, www.utopia.xf.cz), 25.10.2012, od 19:00
dzaniben@email.cz, www.dzaniben.cz

Koncept úžery v segregovaných rómských osadách

Tomáš Hrustič, Ústav Etnológie SAV, tomhrustic@gmail.com

Väčšina aktivít Rómov zo segregovaných osád je podmienených snahou zabezpečiť si materiálne a finančne svoju existenciu. Finančné správanie ľudí žijúcich vo vylúčených a segregovaných lokalitách je pochopiteľne motivované rozdielnymi mechanizmami a stratégiami ako správanie ľudí zo strednej triedy. Jedným z fenoménov, ktoré sú spojené s finančnými stratégiami ľudí žijúcich v trvalej chudobe je neustále zadĺženie, požičiavanie si a požičiavanie peňazí, ktoré je často spojené s rozličnou výškou úrokov. S tým spojená úžera je často pochopiteľne vnímaná cez optiku morálky a emócií. V tomto diskusnom príspevku sa pokúsím debatovať o úžere (požičiavanie peňazí na vysoký úrok) v širšom kontexte ako stratégie, ktorá je svojim spôsobom výhodná pre obe strany - tých, ktorí požičiavajú, ale aj tých, ktorí si požičiavajú. Tento vzťah môže byť za istých okolností podobný ako vzťah medzi patrónmi a klientmi. Na základe príkladov z dlhodobého terénneho výskumu v rómskej osade sa pokúsím popísať mechanizmy požičiavania a sústredím sa na interpretáciu úžery z perspektívy úžerníkov a z perspektívy ich klientov. Popíšem, ako koncept požičiavania na úrok preniká celým systémom finančného správania v rómskej osade. To, čo z hľadiska vonkajšieho pozorovateľa vyzerá ako iracionálne rozhodnutie požičať si na vysoký úrok je pre ľudí zo spoločenského dna rómskej osady jediným možným spôsobom získať finančnú hotovosť a z krátkodobého hľadiska si zabezpečiť prežitie. Na druhej strane, z perspektívy úžerníkov je úžera spôsob, ako sa z dlhodobého hľadiska finančne zabezpečiť a postarať sa o rodinu, navyše ako získať moc a disponovať ňou. Navyše, hranica medzi úžerníkmi a tými, ktorí si požičiavajú je často krát veľmi nejasná a pohyblivá. Mnohí Rómovia zo segregovaných osád niekedy požičiavajú na vysoký úrok, inokedy sú nútení si požičať.

Ústav jižní a centrální Asie, Seminář romistiky
www.romistika.eu

